

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

++
OLSZEWSKA Jrema
zd. Sosimiska
 ps. "Lilke"

| 1922 - 1980 |

KB
 Kadre
 Bezpieczeństwo

W-we
 Linia
 Korpus
 Bezpieczeństwo

3560 | WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — OLŚLĘWSKA Józefa
zd. Sosimskie
ps. „dółka” 3560/WSK

I/1. Relacja ✓ K. 7, s. 7.

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K. 1, s. 1

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 10

VI. Fotografie —

1.1. Relacje:

- Relacja - biogram Irenej Olsewskiej z d. Sosin'skiej
pnekarany poci M. Sulej i W. Mintela 4 r. 2007.
Msp. Wydmek Komp. K. 2, s. 1-2.
- Relacja Olsewskiej Irenej z d. Sosin'skiej opo. poci E. 2. i D. Kr.
Msp. Wydmek Komp. K. 3, s. 3-5.
- Biogram Olsewskiej Irenej z d. Sosin'skiej opoci poci
E. 2. i D. Kr. do II t. „Słownika VM Kobiet z uragociei
T. Friedel. Msp. K. 2, s. 6-7.

Przytęli M. Sulej i W. Misztel 11. dz. 1754/WSK-4121 + /
79 12 MS/131
2/1/1

Irena OLSZEWSKA z d. SOSIŃSKA (1922-1988)

Urodziła się 14 września 1922 r. w Skierniewicach jako córka Aleksandra i Józefy z Kaczorowskich.

Od grudnia 1939 r. należała do Korpusu Bezpieczeństwa. Używała ps. Lilka. Pełniła funkcję łączniczki i kolporterki. Przenosiła broń, prasę i rozkazy w Warszawie i na terenie Okręgu Warszawskiego. W dniu 5 maja 1942 r. została aresztowana w swoim mieszkaniu przy ul. Brudnowskiej 18 i osadzona na Pawiaku. Przeszła ciężkie śledztwo. Na skutek starań organizacji została zwolniona. Po wyjściu z Pawiaka w dniu 3 listopada 1942 r., mimo bardzo złego stanu zdrowia (wybite zęby, uszkodzenie prawego oka, częściowy bezwład nóg i prawej ręki) w dalszym ciągu brała czynny udział w pracach KB. Współpracowała z szefem operacyjnym KG KB Edwardem Biernackim, ps. Wilk i wraz z nim od stycznia 1943 r. utrzymywała kontakty z obozem Koncentracyjnym na Majdanku, organizując pomoc więźniom – członkom KG KB i innym.

Wzięła udział w Powstaniu Warszawskim jako łączniczka i sanitariuszka w szeregach I Batalionu Szturmowego KB pod dowództwem kpt. „Nałęcz”. W pierwszych dniach walk na Starym Mieście była dwukrotnie kontuzjowana – najpierw na ul. Hipotecznej przysypana w budynku w który trafiła bomba, a następnie podczas ataku na Pałac Radziwiłłów ranna w głowę. W Powstaniu uczestniczyła do 2 października.

Rozkazem KG KB Nr 40 z dnia 14 sierpnia 1944 r. została odznaczona Krzyżem Walecznych „za dzielność w boju o Warszawę w dniach od 1 – 13 sierpnia 1944 r.”. Po kapitulacji Powstania przebywała w obozach jenieckich – Lamsdorf, Molsdorf, Altenburg, Burg i innych. W dniu 13 kwietnia 1945 r. została wyzwolona przez armię amerykańską. Następnie przebywała w obozie wojskowym PSZ w Langwasser. W dniu 12 września 1945 r. wróciła przez Dzierżycę do Polski.

Po wojnie od 1946 r. pracowała w księgowości. W latach 70-tych była st. księgową w Obwodowym Urzędzie Poczta-Telekomunikacyjnym Warszawa 1. Mieszkała przy ul.

Wilczej 9. Przez wiele lat pełniła funkcję sekretarza Związków Zawodowych w swoim zakładzie pracy.

W latach 70-tych mieszkała w Józefowie k. Otwocka przy ul. Władysława Reymonta 33. Zmarła 17 stycznia 1980 r. Została pochowana na Cmentarzu Komunalnym (d. Wojskowym) na Powązkach w kwaterze B-28.

Krzyż Srebrny Orderu Wojennego Virtuti Militari nadany jej podczas Powstania Warszawskiego został pozytywnie zweryfikowany w lipcu 1965 r. przez Główną Komisję ds. Weryfikacji Odznaczeń przy ZG ZBoWiD. *31 grudnia*

Źródła:

AZG ZKRPiBWP, syg. W-28197.

DW UdsKiOR, Protokół Głównej Komisji ds. Weryfikacji Odznaczeń przy ZG ZBoWiD z dnia 10 lipca 1965 r., s.4, poz. 80.

Opres. E2 i Dkw.

OLSZEWSKA Irena z d. **SOSIŃSKA**, (1922–1980), ps. „Lilka”, od XII 1939 kolporterka prasy OW, późniejszego KB, więźniarka Pawiaka, w Powstaniu łączniczka i sanitariuszka I Batalionu Szturmowego KB, jeniec obozów; po wojnie księgowa

w Warszawie w gale „Lilka” II ego

2/1/3

OLSZEWSKA Irena z d. Sosińska, (1922–1980), ps. „Lilka”,

Irena Sosińska urodziła się 14 IX 1922 w Skierniewicach jako córka Aleksandra i Józefy z d. Kaczorowska. Brak danych dotyczących wykształcenia i rodziny.

Już w grudniu 1939 jako „Lilka” podjęła służbę konspiracyjną w ramach OW (Organizacji Wojskowej, powstałej we wrześniu 1939 z inicjatywy gen. W. Sikorskiego, która po okresie aresztowań występuje pod nazwą KB – Korpus Bezpieczeństwa lub Kadra Bezpieczeństwa, włączona w 1942 do AK jako WKSB – Wojskowy Korpus Służby Bezpieczeństwa). „Lilka” kolportowała prasę podziemną na terenie Warszawy, przenosiła broń oraz rozkazy. Została aresztowana 5 V 1942 w Warszawie w swoim mieszkaniu przy ul. Brudnowskiej 18. Osadzona na Pawiaku została poddana ciężkiemu śledztwu. Zwolniona na skutek starań organizacji 3 XI 1942 w bardzo złym stanie zdrowia, mimo to podjęła dalszą służbę w ramach KB. Współpracowała z szefem operacyjnym KG OWKB, Edwardem Biernackim, ps. „Wilk” i wraz z nim od stycznia 1943 utrzymywała kontakty z Obozem Koncentracyjnym w Majdanku, organizując pomoc więźniom, członkom KB i innym.

Uczestniczyła w Powstaniu Warszawskim jako łączniczka i sanitariuszka I Batalionu Szturmowego KB pod dowództwem kpt. „Nałęcz”. W pierwszych dniach walki na Starym Mieście była dwukrotnie kontuzjowana – najpierw na ul. Hipotecznej przysypana w zbombardowanym budynku, a następnie ranna w głowę podczas ataku na Pałac Radziwiłłów. Pomimo odniesionych ran walczyła do 2 października, do upadku Powstania.

Ppor. Irena Olszewska podczas Powstania została odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari. Nadanie zostało zweryfikowane przez GKWO przy ZG ZBoWiD dnia 31 XII 1965 z nr. legitymacji DK-3636/W. Odznaczona Rozkazem KG KB Nr 40 z 14 VIII 1944 również Krzyżem Walecznych „za dzielność w boju o Warszawę w dniach od 1 do 13 VIII 1944” oraz innymi odznaczeniami. Rozkazem gen. „Bora” Nr 871/I z 23 IX 1944 Irena Sosińska została minowana na stopień ppor.

Po kapitulacji Powstania przebywała w obozach jenieckich w Lamsdorf, Molsdorf, Altenburg i innych. W dniu 13 IV 1945 została wyzwolona przez Armię Amerykańską, po czym przebywała w obozie wojskowym PSZ w Langwasser. Wróciła do Polski 12 IX 1945. Po wojnie wyszła za mąż. Od 1946 pracowała w charakterze księgowej. W latach 70-tych była starszą księgową w Obwodowym Urzędzie Pocztaowo-Telekomunikacyjnym Warszawa 1 oraz w PKO. Mieszkała w Warszawie i podwarszawskim Józefowie. Przez wiele lat pełniła

1/1/5

funkcję Sekretarza Związków Zawodowych w swoim zakładzie pracy. Zmarła 17 I 1980, pochowana na Cmentarzu Komunalnym (d. Wojskowych) na Powązkach w kwaterze OWKB nr B-28.

AKHK, ko. Olszewska I.; APAK, T. 3650/WSK; AZG ZKRPIBWP, sygn. W-28197; DW UdsKiOR, Protokół GK ds. WO przy ZG ZBoWiD z 10.07.1965 r., s. 4, poz. 80; *Epitafium*, s. 1; *Wesołowski, Order VM... i Kaw. VM PRL...* – brak wzmianki

Biogram oprac. przez E2 i D.W. do II Komu „Sosińska UM
kobiet z uwagami F. Friedel 24 VIII 05
1/1/6

OLSZEWSKA Irena z d. Sosińska, (1922–1980), od grudnia 1939 w Warszawie jako „Lilka” kolporterka prasy OW, późniejszego KB, w 1942 krótko więźniarka Pawiaka, w Powstaniu łączniczka i sanitariuszka I Batalionu Szturmowego KB, jeniec obozów; po wojnie księgowa

Irena Sosińska urodziła się 14 IX 1922 w Skierniewicach jako córka Aleksandra i Józefy z d. Kaczorowska. Brak danych dotyczących wykształcenia i rodziny.

Już w grudniu 1939 jako „Lilka” podjęła służbę konspiracyjną w ramach OW (Organizacji Wojskowej, powstałej we wrześniu 1939 z inicjatywy gen. W. Sikorskiego, która po okresie aresztowań występuje pod nazwą KB – Korpus Bezpieczeństwa lub Kadra Bezpieczeństwa, włączona w 1942 do AK jako WKSB – Wojskowy Korpus Służby Bezpieczeństwa). „Lilka” kolportowała prasę podziemną na terenie Warszawy, przenosiła broń oraz rozkazy. Została aresztowana 5 V 1942 w Warszawie w swoim mieszkaniu przy ul. Brudnowskiej 18. Osadzona na Pawiaku/została poddana ciężkiemu śledztwu. Zwolniona na skutek starań organizacji 3 XI 1942 w bardzo złym stanie zdrowia, mimo to podjęła dalszą służbę w ramach KB. Współpracowała z szefem operacyjnym KG OWKB, Edwardem Biernackim, ps. „Wilk” i wraz z nim od stycznia 1943 utrzymywała kontakty z Obozem Koncentracyjnym w Majdanku, organizując pomoc więźniom, członkom KB i innym.

Uczestniczyła w Powstaniu Warszawskim jako łączniczka i sanitariuszka I Batalionu Szturmowego KB pod dowództwem kpt. „Nałęcz”. W pierwszych dniach walki na Starym Mieście była dwukrotnie kontuzjowana – najpierw na ul. Hipotecznej przysypana w zbombardowanym budynku, a następnie ranna w głowę podczas ataku na Pałac Radziwiłłów. Pomimo odniesionych ran walczyła do 2 października, do upadku Powstania.

Ppor. Irena Olszewska podczas Powstania została odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari. Nadanie zostało zweryfikowane przez GKWO przy ZG ZBoWiD dnia 31 XII 1965 z nr. legitymacji DK-3636/W. Odznaczona Rozkazem KG KB Nr 40 z 14 VIII 1944 również Krzyżem Walecznych „za dzielność w boju o Warszawę w dniach od 1 do 13 VIII 1944” oraz innymi odznaczeniami. Rozkazem gen. „Bora” Nr 871/I z 23 IX 1944 Irena Sosińska została minowana na stopień ppor.

Po kapitulacji Powstania przebywała w obozach jenieckich w Lamsdorf, Molsdorf, Altenburg i innych. W dniu 13 IV 1945 została wyzwolona przez Armię Amerykańską, po czym przebywała w obozie wojskowym PSZ w Langwasser. Wróciła do Polski 12 IX 1945. Po wojnie wyszła za mąż. Od 1946 pracowała w charakterze księgowej. W latach 70-tych była

2/17

starszą księgową w Obwodowym Urzędzie Pocztowo-Telekomunikacyjnym Warszawa 1 oraz w PKO. Mieszkała w Warszawie i podwarszawskim Józefowie. Przez wiele lat pełniła funkcję Sekretarza Związków Zawodowych w swoim zakładzie pracy. Zmarła 17 I 1980, 1A ✗ pochowana na Cmentarzu Komunalnym (d. Wojskowych) na Powązkach w kwaterze OWKB nr B-28.

AKHK, ko. Olszewska I.; APAK, T. 3650/WSK; AZG ZKRPiBWP, sygn. W-28197; DW UdsKiOR, Protokół GK ds. WO przy ZG ZBoWiD z 10.07.1965 r., s. 4, poz. 80; *Epitafium*, s. 1; Wesołowski, *Order VM... i Kaw. VM PRL...* – brak wzmianki

OLSZEWSKA Janina zob. BIERNACKA Janina

- II. Materiały uzupełniające relację:
- Nekrologi Sreńny Marii Olmęuskiej z d. Sosiniskiej -
Życie 4-ry i WTK. Kserokopia, K. 1, s. 1.

1-1980
+

ZWZ AK

OLSZEWSKA Irena Maria
„LILKA”

z d. SOSIŃSKA

11/1

zm. 17.1.1980 r.

Nekrolog.- Życie Warszawy nr 19(11330)W z 23.1.1980 r.

W Warszawie zmarła

śp IRENA MARIA
OLSZEWSKA
z Sosińskich

śp. żołnierz ZWZ i AK, ps. „Lilka”,
łączniczka Komendy Głównej OW-
-KB, walczyła w Powstaniu War-
szawskim; kawaler Orderu Wo-
jennego Virtuti Militari V kl.,
odznaczona Krzyżem Walecznych
i in.; pochowana w kwaterze OW-
-KB na cmentarzu komunalnym
na Powązkach.

WPK 1980
13

„Sokół”

Z wielkim bólem i rozpaczą zawiadamiamy, że
w dniu 17.1.1980 r. odeszła niespodziewanie pogra-
żając nas w głębokiej boleści

ś. + r. Nr 19(11330)W
ż. IRENA MARIA OLSZEWSKA
z domu Sosińska

„Lilka”
b. żołnierz ZWZ — AK, łączniczka Komendy
Główniej OW-KB, uczestniczka Powstania War-
szawskiego, odznaczona Srebrnym Krzyżem Orde-
ru Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych, Krzy-
żem Wyzwolenia oraz Medalami Bojowymi, Włócz-
niarka Pawlaka 1942, b. pracowniczka PKO.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w dniu 23.1.
1980 r. o godz. 12.15 w kościele św. Józefa przy
Cmentarzu Komunalnym (ul. Powązkowska 90),
po którym nastąpi wyprowadzenie drogi nam
Zwłok na kwaterę OW-KB

matka, siostra, córka, zięć,
wnuki i rodzina

W-852919-1

26.1.1980

246 205 i 212
MS/131

7912

1. N Olszewska zd. Sosinińska

2. I., ps. Irene Maria G. [Aleksandra?]

3. ur. 14.09.1922 Lilke

4. st. por zm 17 I 1980

5. Org. PSZ ? KB Marek Z...
plac...
K...
K...
K...

NAZWISKOWE KARTY INFORMACYJNE 10

6. przydz. W wa ^{kg} OWKB 1940. X - 1942. V | ^{I 1942 - XI 1942} Powiat
1939 ^{XI 1942 - X 1944} Powiat

Wojna (z zarzadz. powiatowe PKO)

7. funkcje Koforterke, Kurzeke adres Jozefa K. B...
ul. Rymanke 33/4
miesz. tel

8. nr ... w karty 359

9. źr. protab 1 DK 3036/10

Dokę...
bez...

1 Herot bruk, Herot PRL bruk,
2 FKPKK — 2001, N.N. 1978/184

3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

Przytasz S.
20 W,

W sprawie punktu 2 Symonab...
bez opłat
Przytasz
- ma znak

80

+ p. poruczn. Olszewska Irene

ps. "Lilke"

zst. Łocińskiego

nr. 14. IX. 1942

Zrodilo: Z. J. W.

1) I - 1940 - V - 1942 } korpowa Bespieczeństwa
XI - 1942 - X - 1944 } kolportażowa, kwiślowa
motriet w Towarzystwie Wornowskiem

2) V - 1942 - XI - 1942 wyjazdowa w Towarzystwie -
zawalczona na skutek stonowki opowiesci

3) po Towarzystwie W-ekim przebywała w stonowce
Jenskich Lwowo-solbr i s. i. i. i.

odm. K. V - Ati'loni, K. Walecni.

ZTW/

OH K15

4

OLSZEWSKA JRENA

OW KB

HWA

Towarzystwo Miłośniczek
KOMISJA HISTORII KOBIE
W WALCE O NIEPODLEGŁOŚĆ
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 WARSZAWA
tel. 831-63-14

Źródło :

Lista osób sporządzona przez Bogdanę Semenowiczę
na podstawie danych z albumu fotograficznego Związku

Inwalidów Woj. - W-wa - Śródmieście 12.VII. 78. por 60 T

UR. 14.04.1922, 1940 OW KB, 1940-44 UB. Rome.

ppor

OW KB

i

VM

WKSB

SOSI NSK A Yrene
1 Olszewska

2ob. Kobiety - oficerowie AK 2 nominacji "Gen. Borna"
Rozkaz Nr 871/T z 23 IX 1944
1 przystąpiła J. Kurouska p. 36/04, 3248. teckie
3/ER /

dku 1504

i

VM

WKSJ

SOSIŃSKA Irene
zam. Olszewskie

- w jej aktach w JPN Gdańsk brak
wzmianki o udziale w walce z
okupantem w szeregach AK

Zab. Konesp. E2 z T. Giesielskie, e-mail 21105
lg. 450/05, B 98 /

D. b. 005

1	Nazwisko	Olśniewska	Nr karty 359
2	Imię	Irena z Aleksandra	
3	Data ur./zawank	14-09-1922	
4	Stopień wojsk./tytuł	-	
5	Organizacja	P. S. Z.	
6	Przydział org./jedn.	-	
7	Funkcja	-	
8	Nr. Karty	-	
9	Źródło	protab 1	

i

UM

PS2

OLSZEWSKA

Jurek

- u.v. 1922, odznaczona UM

1939

1945

Zob. "Epitafium", Zielone Góry 2000,
s. 10

Dkt T 05

23 07 02

listy bystry Volo Siquini Snyamerek
to promki 4 emu danych dle

Smey Plovsky 2 d Sosin oliny KB
I Ban Srt.

Zamysleluj Josefov k. Brovok
K. L. L. 70-tych

ul. W. D. K. 33

zm. 17 I 1980

Prilozky na Pavzshch B28

E. Szy mczek
2 melozie

mie
metera 20 W.

i

UM

WKS B

OLSZENSKA Irene
zd. Sosim'ske

-dane o niej moge zmejdowac sie w
aktach JPN o sym. JPN GD 014 A/1724
15 4539

Zob. konesp. E2 z JPN, list z 23.10.2004
D. W. AT 04 lp. 830/04 B553/

i

FUNDACJA

WKS B

OLSZEWSKA Irene

- D. Przystes szukała o mnie denych,
ale nie nie zmeleste

2ob. Korecp. E2 z D. Przystesz, wit 27 I 05,
lp. 37/05, B257/

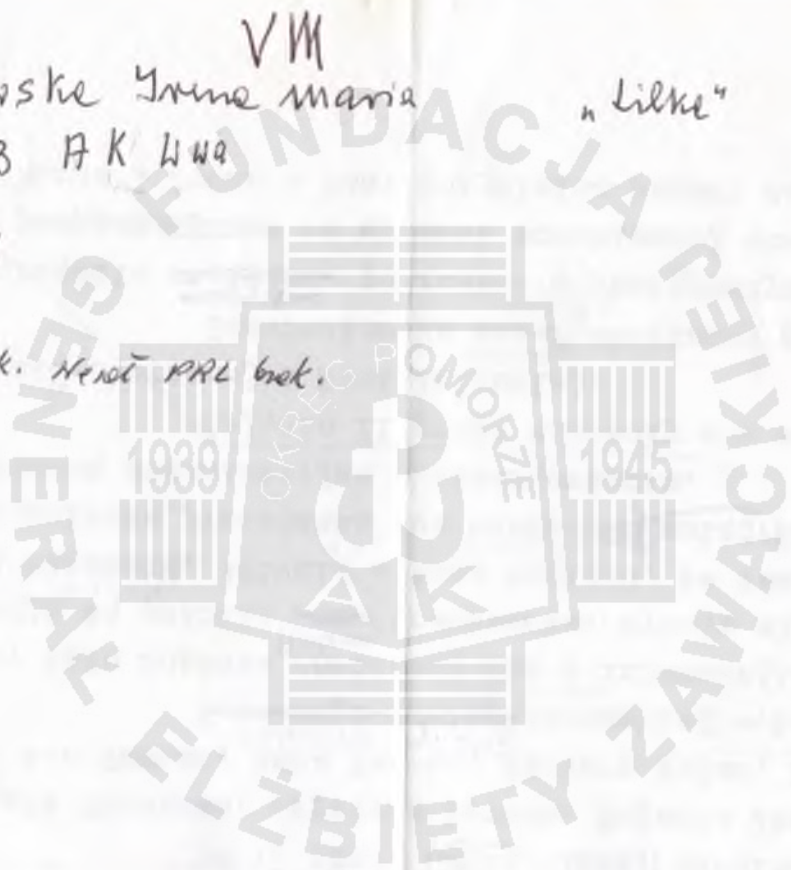
D. kr. I 05

VM
Olzewska Yvonne Maria "Lilka"
OWKB AK WWA

HW 1978/1984

1. Herot Krak. Herot PRL Krak.

OLSZEWSKA Inema

